

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla **felperes neve felperesnek** a Juhász M. Gábor Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve alperes** ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2008. július 9. napján kelt 4.P.20.718/2008/3. számú ítélete ellen az alperes által 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

Ítéletet:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Az elsőfokú perköltség megfizetéséről szóló ítéleti rendelkezéseket **részben megváltoztatja**, és a .. Kft. kiadót kötelezi az elsőfokú ítéletben írt 2100.- (Kettőezer-egyszáz) Ft perköltség valamint 21.000.- (Huszonegyezer) Ft feljegyzett eljárási illeték megfizetésére.

Köteles az ...Kft az állam részére az Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Közép-dunántúli Regionális Igazgatósága Komárom -Esztergom Megyei Részlege felhívásában közölt módon és számlára megfizetni 24.000.- (Huszonnégyezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A megyei bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, hogy a ... című folyóiratának az ítélet jogerőre emelkedését követő legközelebbi számában a kifogásolt cikkel azonos módon tegye közzé az alábbi helyreigazítást.

„Helyreigazítás:

A lap 2008. május 24-i számában a „...” című cikkben valótlanul állítottuk, hogy felperes hazudott a természetben ... szám alatti, ... hrsz.-ú ingatlanon

megkezdett bontási munkák kapcsán abban a kérdésben, hogy a vállalkozó engedély nélkül kezdte meg a fent említett ingatlanon a tevékenységet. A valós tény az, hogy felperes nem állította azt, hogy a vállalkozó engedély nélkül kezdte meg a tevékenységet."

Kötelezte az alperesi szerkesztőséget, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 2.100.- Ft perköltséget, az állam javára pedig 21.000.- Ft feljegyzett kereseti illetéket.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy az eljárás során az alperes érdemben nem tudott nyilatkozni az általa közölt és a felperes által vitatott tények valóságtartalmára vonatkozóan, mivel elmondása szerint a cikket nem a lap szerkesztője, hanem ... város polgármestere írta. A cikkben foglaltak pedig egy képviselő testületi ülésen zajlottak le, mely körülmény miatt a kifogásolt állítások valóságtartalmát egyébként is nehéz lenne igazolni.

Kiemelte a megyei bíróság, hogy az irányadó bírói gyakorlat szerint a sajtóközleményt kifogásolt tényállításának valóságát a sajtószerv köteles bizonyítani, melyből következően az alperest terheli annak bizonyítása, hogy a cikkben foglalt megállapítások a valóságnak megfelelnek. Mivel az alperes ilyen bizonyítékot nem terjesztett a bíróság elé, erre vonatkozóan bizonyítási indítványt sem tett, illetve a felperes által hivatkozott tényeket nem vitatta, a bíróság a felperes keresetlevelében foglalt állításokat elfogadva megállapította, hogy a kérdéses tényállítások nem felelnek meg a valóságnak.

Az alperes azon védekezése, hogy a cikk a „...” című folyóiratban finanszírozott felületen, gyakorlatilag fizetett hirdetésként jelent meg, és emiatt az abban foglaltak valóságtartalma nem bizonyítható, a helyreigazítási kötelezettséget nem befolyásolja.

Kiemelte, hogy a sajtóról szóló törvény nem állapít meg kivételt a hiteles és pontos tájékoztatás követelménye alól aszerint, hogy fizetett hirdetésről van -e szó, vagy sem, ahogyan a helyreigazításról rendelkező jogszabályok sem tesznek különbséget az egyes tájékoztatások között. Melyből következően mivel megállapításra került, hogy a felperes által hivatkozott tények a valóságnak nem felelnek meg, az alperesnek helyreigazítási kötelezettsége fennáll.

Utalt arra, hogy a 7/1972. (XI.28.) IM számú rendelet 18. § -a értelmében 2008. január 1. napját megelőzően amennyiben a sajtószervnek nincsen perbeli jogképessége, a perköltség viselésére helyette az alapítóját kellett kötelezni. A fenti jogszabályt 2008. január 1. napjával hatályon kívül

helyezték, így nincsen jogszabályi alapja egy esetleges ilyen tartalmú marasztalásnak, ezért a bíróság mind a perköltség, mind a feljegyzett illeték viselésére az alperesi sajtószervet kötelezte.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, elsődlegesen az ítéletnek eljárási szabálysértés okábóli hatályon kívül helyezése, másodlagosan az ítélet megváltoztatása, a kereset elutasítása, harmadlagosan megalapozatlanság miatti hatályon kívül helyezése iránt.

Előadta, hogy a bírói gyakorlat szerint a bíróságnak a jogvitában a felek jogérvényesítő képessége biztosítása érdekében előzetes tájékoztatási kötelezettsége van, amelynek tartalmát a Pp.3.§ (3) bekezdése határozza meg. A jogvitában a kereseti kérelem és ellenkérelem keretei között a bíróságnak az alkalmazásra kerülő anyagi jogszabályainak figyelembe vételével konkrétan tájékoztatni kell a felperest, hogy kereseti követelését milyen tényekkel kell bizonyítania, az alperest pedig arról, hogy milyen tények bizonyításával védekezhet a perbeli igény ellen. Ez a kötelezettség a bíróságot még a jogi képviselővel eljáró féllel szemben is terheli.

A jelen ügyben azonban a tárgyalási jegyzőkönyven nem tartalmazzák a bíróságnak a bizonyítandó tényekre vonatkozó tájékoztatását, továbbá azt, hogy melyik félnek mit kell bizonyítani, illetve melyek a bizonyítás sikertelenségének következményei.

A fenti kötelezettség elmulasztása olyan lényeges eljárási szabálysértésnek minősül álláspontja szerint, mely csak az ítélet hatályon kívül helyezésével orvosolható, lévén, hogy ezen eljárási szabálysértés a másodfokú eljárásban nem küszöbölhető ki.

A másodlagos fellebbezési kérelme kapcsán előadta, hogy tévesen állapította meg a bíróság miszerint a felperes nem állított olyat, hogy a vállalkozó engedély nélkül tevékenykedik. Ezzel szemben a felperes többször, több fórumon is hangot adott azon álláspontjának, hogy a keresetben kifogásolt közleménnyel érintett építkezés kapcsán a vállalkozó engedély nélkül jár el. Ennek igazolására A/2 alatt csatolta az ...tévé ... című műsora külön kiadásának videofelvételét, melyben a felperes a műsor hatodik percében a műsorvezető kérdésére kijelentette, hogy az építkezés elején nem volt építkezési engedély, utána lett, állítása szerint az ő közbenjárására.

A keresettel érintett cikkben szereplő tényállítás tehát egyértelműen megtörtént eseményeket rekonstruál, a megfogalmazás módja miatt pedig

jelen perben felperes igényt nem érvényesíthet, sajtó-helyreigazítási eljárásban ugyanis vélemény-nyilvánítás miatt helyreigazításnak nincs helye.

Álláspontja szerint az A/3 alatt csatolt cikk szövegösszefüggései alapján szintén egyértelműen állításként jelenik meg, hogy az építési vállalkozónak nincs építési engedélye, az ugyanis a cikkben szereplő állításokból levont következtetése a felperesnek és a cikk egészének tartalma alapján a kérdés formájában tett kijelentés tényállításnak tekinthető.

Bizonyítékainak a fellebbviteli eljárásban való csatolása két okát jelölte meg, egyrészt a bizonyítási teher alakulásáról csak az ítélet meghozatalát követően megbízott jogi képviselőjétől szerzett tudomást lévén, hogy a Pp.3. § (3) bekezdésében írt kötelezettségét az elsőfokú bíróság elmulasztotta, másrészt a csatolt bizonyítási eszközök az elsőfokú ítélet meghozatalát követően kerültek a birtokába, és azok konkrét tartalma ezt követően jutott tudomására.

Kiemelte, hogy a helyreigazítással érintett cikk szerzője a polgármester volt, aki arról tájékoztatta a szerkesztőséget, hogy rendelkezésére álltak a bizonyítékok a cikkben írt tényállításnak minősülő kijelentések tekintetében.

Figyelemmel azonban arra, hogy a polgármester e minősége mellett országgyűlési képviselő, kistérségi elnök, euró régiós elnök, elfoglaltságai miatt a keresetlevél kézhezvételétől a tárgyalásig eltelt igen rövid időben nem tudta ezen bizonyítékokat a rendelkezésére bocsátani - a polgármester pedig a tárgyaláson nem tudott megjelenni - így azok csak az elsőfokú tárgyalást követően kerültek a birtokába. A cikk megjelenése előtt pedig a polgármester adott szava alapján joggal volt abban a hiszemben, hogy a szerző állításainak bizonyítékai rendelkezésre állnak, amennyiben a felperes mindezt vitatja úgy a polgármester vallomásával az alperes alá tudja támasztani mindezeket.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az eljárás adatai alapján egyértelműen megállapítható, hogy a per megyei bírósági tárgyalására a felek - így az alperes is - számára az idéző végzés a következő toldattal került kézbesítésre:

„Toldat: Az 1952. évi III. tv. (Pp.) 345. § (2) bekezdése alapján bizonyítás felvételének csak olyan bizonyítékokra vonatkozóan van helye, amelyek a tárgyaláson rendelkezésre állnak, és amelyek alkalmasak lehetnek arra, hogy a közlemény kifogásolt tényállításainak valóságát nyomban igazolják, vagy a

keresetben előadottakat nyomban megcáfolják. Bizonyítás felvételének helye lehet, a felperes által nyomban felajánlott bizonyítékokra is.

Az alperes a fentiek szerint az első tárgyaláson köteles bizonyítani a kifogásolt közlések valóságát, ha ezt elmulasztja a bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján fog határozni, a bizonyítatlanságot az alperes terhére értékeli (Pp.3. § (3) bekezdés, 141. § (6) bekezdés)."

A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási törvény által rá rótt kitanítási, illetve figyelmeztetési kötelezettségét maradéktalanul teljesítette, tájékoztatta az alperest, a bizonyítási teherről, a bizonyítandó tényekről, és a bizonyítás sikertelenségének következményeiről.

Az pedig maga az alperes adta elő, hogy a polgármester a cikk megjelenése előtt már tájékoztatta arról, hogy az állításai alátámasztására bizonyítékokkal rendelkezik, tehát az alperes nem volt elzárva attól, hogy indítványozza az első tárgyaláson a polgármester tanúkénti meghallgatását, de attól sem, hogy a tárgyalási időközben a polgármestert megkeresve a bizonyítékok rendelkezésre bocsátását kérje.

Szintén a fellebbezésben hivatkozott az alperes szerkesztésében megjelenő ... korábbi száma, pedig nyilvánvalóan már az első tárgyaláson rendelkezésre kellett hogy álljon az alperes számára.

A tárgyaláson pedig az alperes képviselőjében megjelent főszerkesztő akként nyilatkozott, hogy a felperes által kifogásolt cikk valóságtartalmát nem tudja igazolni, olyan bizonyítékot nem tud csatolni, ami a felperes személyére vonatkozó állítások valóságát igazolni tudná. A tárgyalás berekesztésére történt figyelmeztetés után pedig azt nyilatkozta, hogy egyebet előadni nem kíván, bizonyítékokat nem tud csatolni, bizonyítási indítványa nincs.

Az a fellebbezési előadás, hogy az alperes a bizonyítékok meglétéről csupán az ítélethozatalt követően szerzett tudomást a fentiek alapján legfeljebb a fellebbezéshez csatolt a televízióadásról készült felvételre vonatkozhatna, azonban a későbbi tudomásszerzés időpontját az alperes csupán előadta, annak időpontját nem jelölte meg, a késedelem tényét nem igazolta, de még csak nem is valószínűsítette, az alperes képviselőjében a tárgyaláson sem a főszerkesztő, sem a meghatalmazott jogi képviselő nem jelent meg.

A fellebbezésben megjelölt, illetve az ahhoz csatolt bizonyítékokat ezért az ítélet tábla a Pp.235. § (1) bekezdés utolsó fordulata alapján figyelembe nem vehette.

Az pedig, hogy a kifogásolt tényállítás a helyi önkormányzat által finanszírozott oldalon a polgármester által írt cikkben jelent meg, az alperesi sajtó-helyreigazítási kötelezettséget nem érinti, e körben utal az ítéltábla a megyei bíróság kifejtett helyes indokaira.

Kétségtelen tény, hogy a 7/1972. (XI.28.) IM számú rendeletet a 2007. évi LXXXII. törvény 1.§ (2) bekezdése 2008. január 1. napjától kezdődő hatállyal hatályon kívül helyezte, azonban a hatályon kívül helyezett IM rendelet 18. §-a a sajtószerv alapítójának költségviseléséről szól. Ennek indoka az volt, hogy az alperesként perelhető sajtószervek nem mindegyike bír jogképességgel (így például a szerkesztőségek). Ezek perbeli részvétele a Pp.343. § -ának (1)-(3) bekezdésén alapul, s marasztalásukra csak a helyreigazítási kötelezettség tekintetében kerülhet sor, perköltség viselésére azonban nem kötelezhetők, mivel jogképesség hiányában végrehajtás alá vonható vagyonnal sem rendelkeznek. Amennyiben a bíróság a jogképességgel nem rendelkező szerkesztőséget kötelezné a perköltség megfizetésére, úgy az ítélet ezen rendelkezése végrehajthatatlan volna. A bírói gyakorlat azonban nem csupán a sajtószervet alapító személyt tette - ami a 7/1972. (XI.28.) IM számú rendeleten alapult - még perben állása nélkül is a költségviselési kötelezettség alanyává, hanem a jogképességgel rendelkező kiadót is. Ugyanis a 1986. évi II. törvény 8. § (2) bekezdése szerint a kiadáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételeket (ebben tárgyi és anyagi eszközöket) a kiadó biztosítja. Ezen felül pedig az 1986. évi II. törvény 7. § (2) bekezdése alapján - annak ellenére, hogy a lapalapítót kifejezetten megnevező IM rendelet hatályon kívül helyezésre került - a lapalapító is kötelezhető a költségviselésre a sajtótörvény 18. § (1) bekezdésének a közvetítésével.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a megyei bíróság érdemben helyes ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, a feljegyzett kereseti illeték vonatkozásában pedig a rendelkező rész szerint - a szerkesztőség helyett a kiadó kötelezése mellett - megváltoztatta (Pp.353. § (2) bekezdés).

Az eredménytelenül fellebbező alperes kiadója a Pp.78. § (1) bekezdése, és a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték viselésére.

Győr, 2008. augusztus 21. napján

Dr. Ábrahám Éva.
Lezsák József.Hammer
Sándor

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró